

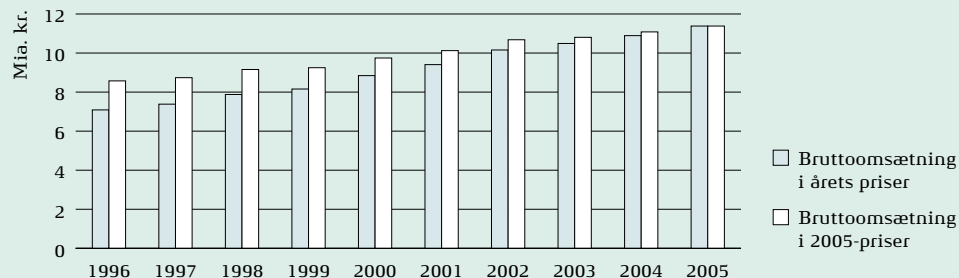

NØGLETAL 2005

Danmarks
Apotekerforening

apotek

Bruttoomsætning

Bruttoomsætning

2 I 2005 omsatte apotekerne for 11,4 mia. kr. ekskl. moms. Det er en stigning i forhold til 2004 på 4,5 %. Stigningen målt i kroner er dermed lidt større end stigningen fra 2003 til 2004 på 3,8 %. Det er dog stadig under de store omsætningsstigninger fra 1999 til 2002, hvor omsætningen hvert år steg mellem 6 og 8 %.

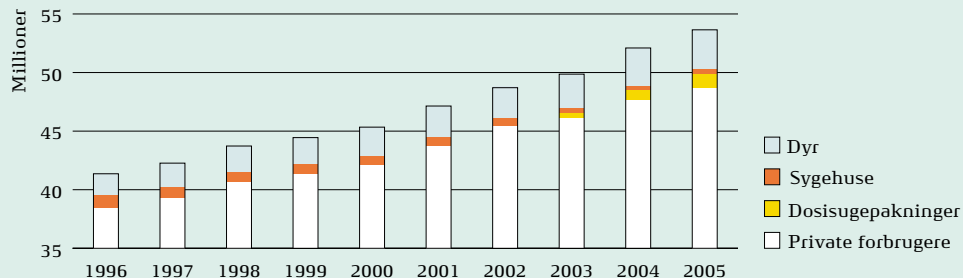
Nettoomsætning ud af sektoren viser den samlede omsætning (bruttoomsætningen) minus det interne salg mellem apotekerne. Med udbredelsen af dosisdispensering er forskellen på bruttoomsætningen og nettoomsætningen blevet større og større.

Salget mellem apotekerne udgjorde i 2005 over 200 mio. kr. Nettoomsætningen i sektoren kan derfor opgøres til 11,2 mia. kr. Nettoomsætningen er steget 4 % fra 2004 til 2005.

For at vurdere udviklingen i omsætningen over tid, er det også relevant at se på, hvordan forbrugerpriserne har udviklet sig. Gennem de sidste 10 år er forbrugerpriserne steget med lidt over 20 %. I samme periode fra 1996 til 2005 er apotekernes omsætning steget med mere end 60 %. De hvide søjler i figuren viser bruttoomsætningen i 2005-priser. Den er fra

1996 steget fra 8,6 mia. kr. til 11,4 mia. kr. Det er en stigning på 33 % svarende til en årlig realvækst på 3 %.

Antal pakninger

Antal pakninger

Udviklingen i omsætningen afhænger både af, hvor meget der sælges, og af priserne. Derfor er antallet af solgte lægemiddelpakninger et bedre mål for aktiviteten på apotekerne. I 2005 ekspederede apotekerne 53,6 mio. receptordinerede pakninger inkl. antallet af dosisugepakninger. Det er 3 % flere end i 2004.

En receptekspederende enhed (apotek, filial, eller supplerende enhed) ekspederer i gennemsnit 167.000 receptekspederede pakninger om året eller ca. 630 receptekspederede pakninger pr. åbningsdag.

Landets 5,4 mio. indbyggere køber i gennemsnit næsten 10 pakninger receptpligtig medicin om året.

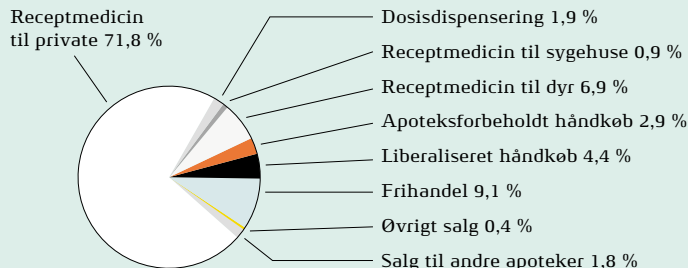
Som det fremgår af figuren, er langt den største del af omsætningen til den almindelige private forbruger. I 2005 blev der udleveret 48,7 mio. receptekspederede pakninger til private forbrugere samt 1,2 mio. færdigpakkede dosispacker med medicin til en uges forbrug.

Gennemsnitsprisen på en lægemiddelpakning er lige under 168 kr. pr. pakning. Det er ca. 50 øre mere end gennemsnitsprisen i 2004.

Det blev solgt 3,4 mio. pakninger receptpligtige lægemidler til dyr i 2005. Det er en stigning på 5,7 % fra 2004 til 2005 målt på antallet af pakninger. Omsætningen er steget lidt over 7 % og udgør nu 786 mio. kr. Her udgør langt den største del salg til landbrug. Gennemsnitsprisen på en veterinærpakning var ca. 235 kr. i 2005 og lidt over 231 kr. i 2004.

Apotekernes salg af lægemidler til sygehuse udgjorde næsten 100 mio. kr. i 2005. Gennemsnitsprisen for en pakning er steget fra 205 kr. i 2004 til 247 kr. i 2005. Der blev udleveret lidt over 400.000 pakninger fra de private apoteker til sygehusene i 2005.

Omsætningsfordeling 2005

Omsætningsfordeling

4 S sammensætningen af omsætningen ændrer sig kun ganske lidt fra år til år. I 2004 udgjorde apotekernes salg af receptpligtige lægemidler 82 % af den samlede omsætning. I 2005 var andelen 81,5 %. En større og større andel af den receptpligtige medicin til private udleveres som dosisdispenseret, og udgør nu ca. 2 % af den samlede omsætning.

Salget til sygehuse udgør under 1 %. For 10 år siden udgjorde salget til sygehuse over 3 %. Samtidig er apotekernes salg af medicin til dyr steget. Langt den største del af dette salg er leverancer til landbruget, der i både 2004 og 2005 udgjorde

knap 7 % af omsætningen. For 10 år siden var den andel under 5 %. Det er et mindre antal apoteker, der står for langt hovedparten af salget af medicin til brug i landbruget.

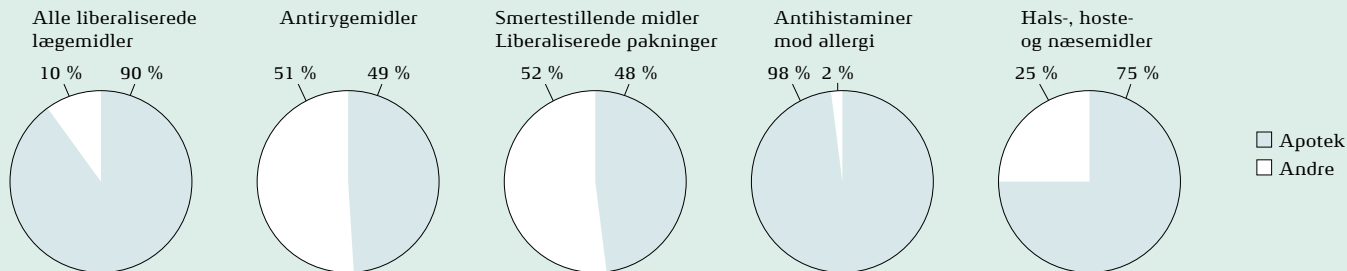
De apoteksforbeholdte håndkøbslægemidlers andel af omsætningen har været faldende siden 2001 i takt med, at flere håndkøbslægemidler er frigivet til salg uden for apotek. Fra 2004 til 2005 er andelen imidlertid uændret. Målt i kroner udgjorde den samlede håndkøbsomsætning 825 mio. kr. i 2005. Det er en stigning på lidt over 3 % i forhold til 2004. Salget af liberaliserede håndkøbslægemidler udgjorde i

både 2004 og 2005 60 % af det samlede salg af håndkøbslægemidler.

De såkaldte frihandelsvarer, for eksempel plejeprodukter, kosttilskud og lignende, udgjorde lidt over 9 % af omsætningen i 2005. I 2004 var andelen 8,8 %.

Salget mellem apoteker er stigende i takt med, at ordningen med dosisdispenserede lægemidler udbredes, idet lægemidlerne pakkes på et apotek og videresælges til andre apoteker, hvorfra de udleveres til kunderne.

Lægemidler i fri handel

Lægemidler i fri handel

Siden 1. oktober 2001 har det været muligt at købe en række håndkøbslægemidler i dagligvarebutikkerne. Liberaliseringen har betydet, at cirka 6 % af alle håndkøbslægemidler i 2005 blev solgt uden for apotekerne. Apotekerne har også fortsat en meget stor markedsandel inden for salget af liberaliserede håndkøbslægemidler. Opgjort i mængder (DDD) er apotekernes markedsandel af det liberaliserede sortiment ca. 90 %. Det svarer til markedsandelen i 2004.

På enkelte områder har dagligvarehandelen opnået store markedsandele. Det er især inden for antirygemidler og svage

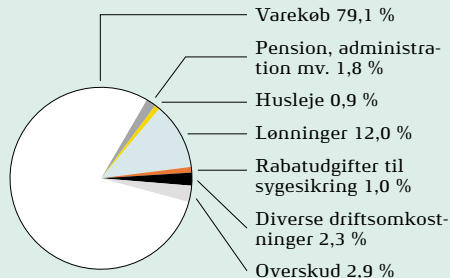
smertestillende midler. Her har dagligvarehandelen i løbet af 2005 overhalet apotekerne og opnået markedsandele på lige over 50 %. For de svage smertestillende midler er det kun de små pakninger, der er omfattet af liberaliseringen. Længt hovedparten af salget udgøres imidlertid af større pakninger, som kun kan forhandles af apotekerne. Apotekernes samlede markedsandel for alle pakninger af svage smertestillende lægemidler er mellem 97 og 98 %.

På de øvrige liberaliserede delmarkeder er apotekernes markedsandel stort set uændret. Apotekerne sælger således stadig

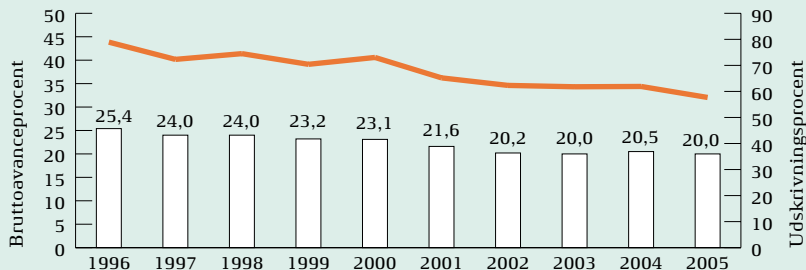
længt hovedparten af forbruget af fordøjelsesmidler (94 %), blodfortyndende midler (99 %), hals-, hoste og næsemidler (75 %) og antihistaminer mod allergi (98 %).

Kilde: Egne beregninger på DLI's grossiststatistik.
Note: Markedsandele er opgjort i DDD for hele 2005.

Omkostningsfordeling

□ Bruttoavanceprocent — Udskrivningsprocent

6 Omkostningsfordeling

Den største omkostning for apotekerne er varekøb. Vareforbruget udgør 79,1 % af omsætningen ekskl. moms. Herudover yder apotekerne en rabat til sygesikringen, og apotekerne har herefter et dækningsbidrag på 20 %. Heraf skal apoteket betale lønninger svarende til 12 %, husleje på ca. 1 %, sektorafgifter til pension, administration og fælles forpligtelser svarende til 1,8 % og diverse andre driftsudgifter svarende til 2,3 %. Det efterlader apotekerne med en overskudsgrad på 2,9 % i forhold til bruttoomsætningen.

Bruttoavanceprocent og udskrivningsprocent

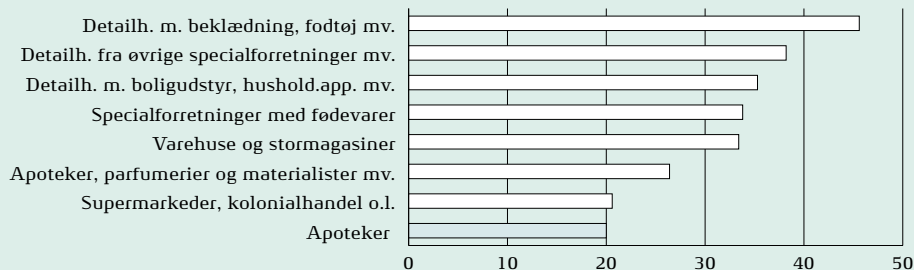
Bruttoavanceprocenten viser, hvor meget bruttoavancen udgør i procent af den samlede omsætning. Bruttoavanceprocenten har i de senere år ligget omkring 20 %. Frem til omkring år 2000 var bruttoavanceprocenten noget over det nuværende niveau.

Bruttoavanceprocenten afhænger af udskrivningsprocenten. Udskrivningsprocenten indgår i prisberegningen på apotekerne og er det »håndtag«, der kan drejes på, for at apotekerne rammer den avance, der

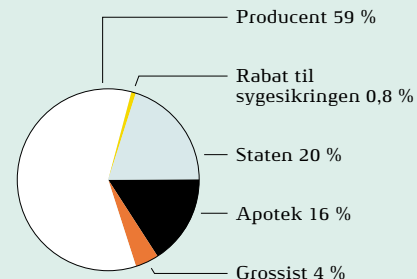
er aftalt med myndighederne for det pågældende år. Udskrivningsprocenten justeres derfor løbende. I 2005 blev bruttoavancen nedsat to gange, og ved udgangen af året kunne der endnu engang konstateres en historisk lav udskrivningsprocent. Udskrivningsprocenten var 55 ved udgangen af 2005, og den gennemsnitlige udskrivningsprocent for hele 2005 var 57,7.

Med den konstante nedsættelse af udskrivningsprocenten over tid falder apotekets procentvise avance på salget af lægemidler.

Apotekernes bruttoavanceprocent sammenlignet med andre sektorer

Sammensætning af forbrugerpriser

Sammenligning af bruttoavance

Apotekernes bruttoavance er lav sammenlignet med bruttoavancen i detailhandelen. Alle de detailhandels erhverv, der indgår i Danmarks Statistiks opgørelser for 2003, har en højere bruttoavanceprocent end apotekerne. Frem til 2002 var bruttoavanceprocenten i gruppen »Supermarkeder, kolonial o.l.« lavere end for apotekerne. Men fra 2002 til 2003 er bruttoavanceprocenten faldet både for gruppen »Apoteker, parfumerier og materialister mv.« og for apotekerne isoleret set. Og apotekerne har nu den laveste bruttoavanceprocent.

Supermarkeder er kendetegnet ved at have en meget stor varegennemstrømning og selvvalg med begrænset service. Det er bemærkelsesværdigt, at apotekerne med en helt anden type forretning og en højt uddannet arbejdskraft kan fastholde en bruttoavanceprocent på linje med eller under supermarkedernes.

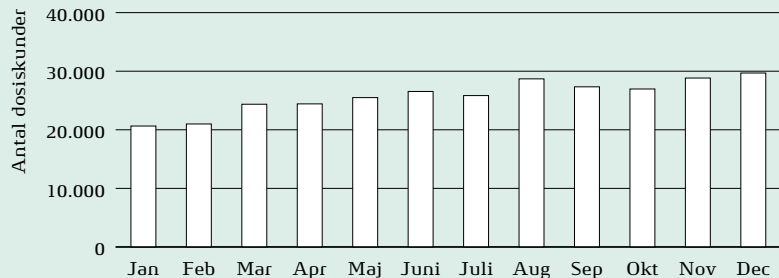
Kilde: Danmarks Statistik, Generel regnskabsstatistik for byerhverv, 2003 (seneste år). Opgørelsen for apoteker isoleret set er fra apotekernes driftsregnskaber 2003.

Sammensætning af forbrugerprisen

Apoteksavancens andel af forbrugerprisen inkl. moms var 16 % i 2005. Dermed kan apoteket beholde 16 kr., hver gang der omsættes for 100 kr. De 16 kroner skal dække alle apotekets udgifter til løn, husleje og lignende samt indtjeningen til apotekeren.

Der tilfalder producenterne 59 kr. og grossisterne 4 kroner, når der omsættes for 100 kr. på apotekerne. Statens indtægter fra salget på apotekerne – momsen – udgør 20 kr. og er således større end apotekets andel.

Dosisdispensering

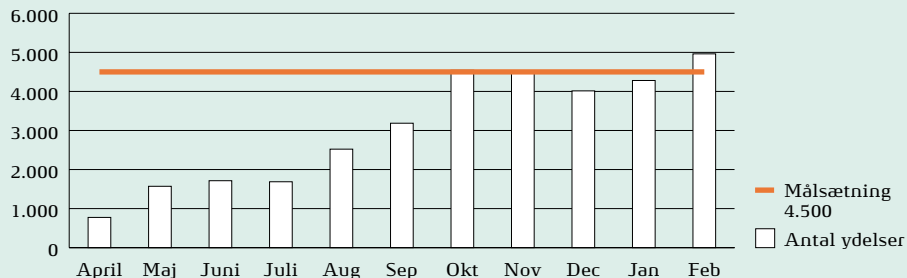
Dosisdispensering

8 I 2002 begyndte apotekerne af dosispakke lægemidler på pakkemaskiner. Der dosis-pakkes fra 10 pakkeapoteker fordelt rundt omkring i landet. Flere af pakkeapotekerne har udvidet produktionen og kører nu med flere pakkemaskiner. Pakkeapotekerne pakker til egne kunder og sælger dosis-pakket medicin videre til udlevering på andre apoteker.

Omsætningen af dosisdispenserede lægemidler har været stærkt stigende siden 2002. Fra 2004 til 2005 er omsætningen steget mere end 40 %, og der blev i 2005 udleveret dosisdispenserede lægemidler for mere end 200 mio. kr. inkl. gebyrer.

I starten af 2005 fik ca. 20.000 personer dosis-pakket deres medicin på apotekerne. I december var antallet af dosiskunder næsten 30.000. Der blev udleveret over 1,2 mio. ugepakker med dosis-pakket medicin i 2005. I 2004 var antallet ca. 840.000.

Tjek på inhalation

Tjek på inhalation

I 2005 fik apotekerne mulighed for at tilbyde kunderne en udvidet rådgivning om inhalation af astmamedicin. Gratis for kunden, men betalt af det offentlige. Apotekerne rådgiver kunden om inhalationsteknik og viser, hvordan astmainhalatoren bruges korrekt. Hvis medicinen skal nå lungerne, er det afgørende, at inhalationsteknikken er korrekt.

Apotekerne har udbudt ydelsen under navnet »Tjek på inhalation« siden 1. april 2005. Salget af ydelsen er steget i løbet af året, og fra april til december 2005 fik 24.530 medicinbrugere glæde af apotekets særlige rådgivning.

Gennemsnitsresultat (per apoteker) 2005

Bruttoomsætning ekskl. moms	
[-rabatudgifter]	42,6 mio.
Vareforbrug	34,0 mio.
Bruttoavance	8,6 mio.
Øvrige samlede omkostninger	7,3 mio.
Overskud	1,3 mio.

Note: Gennemsnittet er beregnet på baggrund af 264,5, som er det gennemsnitlige antal apotekere (ejere) over hele året.

Gennemsnitsapoteket 2005

Apotekernes gennemsnitsresultat for 2005 var 1,3 mio. kr. Apotekernes bruttoavance blev højere end forudsat i avanceaftalen mellem apotekerne og staten. Når den samlede bruttoavance overstiger det aftalte i ét år, nedsættes avancen på lægemidler i det efterfølgende år. På den måde kommer apotekerne til at »tilbagebetale« en del af deres overskud. I 2006 skal apotekerne i gennemsnit »tilbagebetale« over 350.000 kr. Hvis tilbagebetalingen modregnes resultatet i 2005, vil det gennemsnitlige resultat per apoteker (ejer) udgøre mellem 900.000 og 1 mio. kr.

Antal apoteker og apoteksenheder

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Apoteker	287	284	282	276	268	259	258
Supplerende bevillinger	0	0	1	3	7	10	10
Apoteksfilialer	43	45	45	48	48	53	54
Receptekspederende enheder i alt	330	329	328	327	323	322	322
Apoteksudsalg	145	145	141	139	139	139	138
Enheder med faguddannet personale	475	474	469	466	462	461	460
Håndkøbsudsalg	737	734	714	715	691	691	691
Medicinudleveringssteder	324	282	272	278	251	251	251
Udleveringssteder i alt	1.536	1.490	1.455	1.459	1.404	1.403	1.402

Antal apoteker og apoteksenheder

10 I løbet af 2005 blev der nedlagt 10 selvstændige apoteker og oprettet et nyt apotek. De fleste nedlagte apoteker omdannes til filialer eller supplerende enheder. Det betyder, at apoteket drives videre, men ejes af en apoteker, der allerede har bevilling til et andet apotek. Dermed er servicen til kunderne i lokalområdet uændret. Når et apotek skal skifte ejer, overvejer myndighederne, om der stadig er behov for et selvstændigt apotek i området, om apoteket skal lægges ind under et andet apotek eller helt nedlægges. Kun Århus Svane Apotek blev helt nedlagt i 2005. Desuden er en filial i Gørding omdannet til apoteksudsalg. Med det nyop-

rettede apotek i Greve er antallet af receptekspederende enheder således kun faldet med en fra 2004 til 2005.

Foreningen fik i 2005 gennemført en analyse af apoteksdækningen i Danmark. Den viste, at danskerne i gennemsnit har 3,8 km til det nærmeste apotek (receptekspederende enhed). Og seks ud af ti danskere har mindre end tre km til et apotek. I mange selv ganske små byer findes der et apoteksudsalg, et håndkøbsudsalg eller et medicinudleveringssted, hvor der kan afhentes medicin bestilt på det lokale apotek. Hvis disse enheder tælles med, er gennemsnitsafstanden kun 1,6 km, og tre

ud af fire danskere kan hente deres medicin på et udleveringssted mindre end to km fra bopælen. Der er altså ikke mange, der behøver rejse langt for at få udleveret den nødvendige medicin.

Note: Antallet af enheder er opgjørt pr. 31. december. Tallene for 2006 er dog opgjørt pr. 31. marts. Antallet af enheder er justeret i 2004 og tallene for 2003 og 2004 for håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes. Disse enheder er endvidere endnu ikke optalt for 2005 og 2006.

Antal apotekere og medarbejdere

Omregnet til fuldtidsansatte pr. 31. december	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Apotekere	287	284	282	276	268	259
Farmaceuter	612	611	588	580	573	578
Farmakonomer	2.485	2.495	2.518	2.550	2.568	2.597
Farmakonomelever	330	376	433	461	464	456
Øvrige ansatte	585	592	634	626	651	667
Beskæftigede i alt	4.299	4.358	4.455	4.493	4.524	4.557

Antal apotekere og medarbejdere

Ved udgangen af 2005 var der 4.557 beskæftigede på de danske apoteker inkl. apotekerne selv. Det faktiske antal personer er langt højere, men da en del er deltidsansatte, er antallet omregnet til, hvad der ville svare til fuldtidsansatte.

Det samlede antal beskæftigede på landets apoteker er steget de senere år. Der er lidt færre apotekere, lidt færre farmaceuter, flere farmakonomer og flere elever end for fem år siden. Fra 2004 til 2005 er antallet af farmaceuter dog steget lidt igen. Samlet set er antallet af lægemiddelfagligt uddannede på apotekerne steget med 25 fuldtidsbeskæftigede fra 2004 til 2005.

Gennemsnitsbelastning på en receptspederende enhed

Antal pakninger	
ekspereret via recept	166.602 stk.
Kundegrundlag	16.855 indb.
Antal fuldtidsansatte inkl. apotekeren	14,2 pers.

De danske apoteker betjener i gennemsnit flere kunder end apotekerne i mange andre lande. Det kan de, fordi apotekerne er store og har flere ansatte end apoteker i mange andre lande. Der er lande i Europa, hvor der i gennemsnit er under fem ansatte på et apotek.

Nøgletal 2005 viser et beregnet sektorresultat på baggrund af regnskaber fra 227 apoteker. Der kan komme mindre afvigelser, når alle regnskaber foreligger.

OLEK

